Ч. 95 (14.344). Львів, пятниця 1. травня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ректор українського університету у Празі у президента Ч. С. Р.

З Праги дістаємо таке повідомлення:

В понеділок 27. квітня ц. р. прийняв президент Чехословацької Республики *д-р Едвард Бенеш* на довшій авдієнції ректора Українського Вільного Университету у Празі, проф. *д-ра Олександра Колессу*

Кріваві події у Хшанові.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

ВАРШАВА, 30. 4. ПАТ. У вівторок 28. квітня ц. р. частина робітників, занятих при публичних роботах у Хшанові, покинула працю домагаючись підвишки платні і скорочення часу праці. Одночасно страйкарі почали змушувати терором робітників, занятих в ріжних приватних підприємствах, щоб покинули працю. На конференції в старостві з делегатами страйкарів рішили в порозумінні з окружним інспектором праці, що чергового дня відбудеться нарада в Кракові, щоб поладнати конфлікт. Про це рішення повідомили страйкарів зібраних перед старостом. Страйкарі розійшлися, але рішили страйкувати далі, аж доки конфлікт не буде полагоджений. В середу 29. квітня, не чекаючи на вислід конференції, яка відбувалася в окружного інспектора праці в Кракові, страйкарі вже від рана почали терориризувати робітників, занятих у приватних підприємствах та змушували між иншими робітників у фабриці льокомотив, не звaжаючи на їх спротив, щоб перестали працювати. Поліція розігнала юрбу при помочі слізних гранат. **Після того частина демонстрантів зібралася вдруге і заатакувала камінням та стріляла на один з відділів поліції, який був приневолений покористуватися пальною зброєю. Одна особа вбита, 9 ранених, між ними одна тяжко, поміж поліцаїв 14 ранених, з того 6 тяжко.**

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ В ХШАНОВІ.

Варшавський консервативний „Час" пише: В середу дійшло в Хшанові до виступів безробітних. Ці виступи скінчилися трагічно. Юрба безробітних і робітників, занятих при публичних роботах, які покинули самовільно працю і в Хшанові і в околиці, почала взивати і терором змушувати робітників ріжних підприємств і фабрик, щоб покинули працю. Колиж юрба в числі 3.000 осіб впала до фабрики льокомотив і змушувала під пресією робітників, щоб покинули варстати, інтервеніювала поліція і без зброї, але ґазами, вдалося розігнати демонстрантів. Демонстранти пішли за місто, де почали знову гуртуватись. Незабаром після того коло полудня уформувався на передмістю Хшанова новий похід, який вирушив Алеями до Ринку. **Юрба прибрала грізну поставу і почала атакувати камінням і цеглами поліційні стежі, які стрінула по дорозі. 14 поліцаїв тяжко ранили.** Колиж постава юрби почала загрожувати публичній безпеці, **поліція по кількакратних візваннях, щоб юрба розійшлася і сальві вгору, вжила пальної зброї. Наслідок був такий, що одна особа згинула, 9 було ранених.** Юрба кинулася втікати. Поліція розгнала демонстрантів гумовими палицями. Перед вечором у Хшанові запанував спокій.

СЛІДСТВО.

Агенція „Іскра" повідомляє:

З Кракова виїхав до Хшанова начальник суспільно-політичного виділу і представники суду та прокуратури. Крім того у Хшанові перебуває інспектор міністерства внутрішніх справ, який приїхав туди, щоб розглянути публичні роботи.

УБИТИЙ — УКРАЇНЕЦЬ.

Убитий є Василь Романишин. Тяжко ранений дороговий робітник Ян Бартосік, лекше ранені: Стефан Юрек, муляр; Антін Патик, робітник; Альойзій Людвіковський, робітник; Стефан Генек, шлюсар; Маріян Ґлух, шлюсар; Станислав Пайонк, робітник; Ян Керес, шлюсарський помічник. Всі ранені перебувають у шпиталі у Хшанові.

Австрія загрожена?

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. З Льондону розійшлися поголоски про пересунення австр. військ на німецькому кордоні; це викликує велике занепокоєння у париській пресі. „Журналь де Деба" звертає увагу на скріплену підпольну діяльність націонал-соціялістів. „Евр" твердить, що **в англійських кругах бояться націонал-соціялістичного перевороту в Австрії у найближчих днях,** ще перед другими французькими виборами. У такому випадку Німеччина замкнулаб австрійський кордон, щоб тим способом скинути з себе всю відповідальність, а через це неможливо булоби пристосувати пакт Ліги, з другої сторони інтервенція Франції чи Англії виглядалаб як вмішування до внутрішніх справ Австрії.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. Райтер. Тутешні дипльоматичні круги оцінюють положення в Австрії досить спокійно. Хоча допускають можливість націонал-соціялістичної революції, сподіються, що австр. армія разом з Гаймвером *зумілаб здавити її, крім того рахують на італійську інтервенцію.*

НЕМА КОНЦЕНТРАЦІЇ ВІЙСЬК НА АВСТРО-НІМЕЦЬКОМУ КОРДОНІ?

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. Райтер дістав з австр. посольства таке вияснення: пересунення австр. військ мають чисто технічний характер, не є воне викликані поголосками про концентрацію німецьких військ над кордоном.

ЛЬОНДОН, 30. 4. Райтер. У Мюнхені не потверджують вісток про концентрацію німецьких військ коло австрійського кордону.

БЕРЛІН, 30. 4. Нім. Інформаційне Бюро *заперечує чутки про можливість націонал-соціялістичного пучу в Австрії та німецької збройної інтервенції.*

ЛЬОНДОН 30. 4. Райтер дістав з Вільгельмштрассе таку заяву: поголоски про зосередження військ з одного чи другого боку кордону є містифікацією. Зовсім звичайною річю є маневри німецьких альпейських військ у Баварських Альпах, так само як і збільшення австрійських ґарнізонів після введення обовязкової військової служби.

ВІДЕНЬ, 30. 4. Віденське Кореспонденційне Бюро заявляє, що положення на австро-німецькому кордоні зовсім спокійне. Пересунення військ обмежились до кількох частин, які виїхали у гори на маневри.

НЕ БУДЕ ЗМІНИ КАБІНЕТУ В АВСТРІЇ.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. Австрійські міродатні круги заперечують поголоски, немовби кн. Штаремберг та крайні праві міністри задумували уступити з уряду.

РИМ СПОКІЙНИЙ.

РИМ, 30. 4. ПАТ. Тутешні півурядові круги, покликуючися на австр. урядовий комунікат, уважають, що рухи австр. військ не мають ніякого відношення до міжнародньої ситуації та що не викликують в Італії ніякої реакції.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові. Ринок 10!

Без великої ідеї на будуче.

Львів, 30. квітня 1936.

На кінець квітня ц. р. припали перші роковини нової конституції Польщі. Вони проминули зовсім непомітно та серед глухої мовчанки. Тільки урядова „Ґазета Польска" помістила статтю, в якій в похвалу нової конституції ставить те, що вона дала Польщі сильний уряд. Але й у цій статті нема ані ентузіязму, ані віри, ані переконання. Польська дійсність зовсім відмінно відсвяткувала перші роковини конституції: тут і там блиснули в народніх масах революційні вогники. А на горі в цей самий час прийшла конфіската передовиці „Ґазети Польскої" та димісія воєводи Світальського і б. міністра Матушевського, що зродило чутки про якусь боротьбу за владу в лоні правлячої групи. Ця боротьба для ширших кругів навіть польського громадянства була й незрозуміла й байдужа; більше про неї писали заграничні газети, ніж краєві. Бо життя польського громадянства, як ствержує між иншим „Роботнік", потекло зовсім відмінним руслом. У Польщі дуже скоро заістнував той глибокий розрив між урядом і власним громадянством, що був такий характеристичний для політичного життя царської передвоєнної Росії; і так само, як колись над царською Росією, затяжіла над Польщею і проблема непольських народів, про розвязку якої ніхто поважно досі не думав. Така є політична дійсність, що її в значній мірі витворила нова конституція.

Без сумніву на появу нової польської конституції мало вплив те, що в інших державах Европи, зокрема в Італії та в Німеччині, парляментарно-демократичний устрій замінили новим, автократичним. Але коли прихильники нової конституції покликуються на цей приклад, вони забувають, здається, одно, що однаково і в Італії і в Німеччині оголочення громадян із тих політичних прав і свобід, що їх дає парляментарно-демократичний устрій, йшло впарі з реалізацією нового національного і соціяльного світогляду. І фашизм і гітлеризм принесли нову програму на всіх ділянках життя. Та — що найважніше — поставили перед своїми народами велику ідею, задля якої варто піти навіть на значні жертви й терпіння. Не менше значіння мало й те, що тут і там на сцену виступили справді великі люди, Мусоліні й Гітлер.

У Польщі була велика людина, але геній Пілсудського обмежився тільки до двох, правдою великанських діл: здвигнення польської державної незалежности після вікової неволі та створення границь і місця Польщі серед інших держав. У додатку дивним курйозом у розвитку політично-державного життя Польщі було те, що перша конституція польської держави вегувала існування тієї великої людини, а друга, що саме до неї була прикроєна, вже не застала її серед живих.

Нема тепер у Польщі великої людини та — що важніше — ніякої великої ідеї на будуче ме-

ликий маршал не лишив, а польська політична думка теж досі її не створила. І ця ідейна пустка є найбільшим злом теперішньої польської сучасности. Без великої ідеї не могла затріюмфувати й нова конституція. І тому невикористані її теоретичні можливості. Адже слушно молоді, талановиті публіцисти в „Бунту Млодих" найбільше оправдання травневого перевороту, у тім і нової конституції, бачать у тому, що польський уряд може у своїй заграничній політиці реалізувати великі історичні плани, унезалежнившись від опінії польської вулиці. Але урядові чинники не спромоглись на ніяку велику річ, бо з другого боку нове виборче право разом зі старою виборчою практикою витворило непотрібний розрив між урядом та громадянством

І тут саме виявилась недостача великої людини з великою відвагою.

Це фактичне безсилля уряду найяскравіше зазначилось у такій безперечно пекучій і найважнішій справі, якою є польсько-українська проблема. Розвязка у великому маштабі цієї проблеми справді була би великою річчю не тільки для польської сучасности, але й на майбутнє. Адже тільки повстання Української Держави і союз із нею могли би створити найтривкіші гарантії для польської державної незалежности та її розвитку. Але по польському боці не видно ще ніяких ознак того, щоб там дійшло хочби до зрозуміння тієї ідеї. В сучасному польському політичному світі може за винятком одної ППС і деяких одиниць всевладно панує стара ендецька ідеольогія.

А жити без великої цілі неможливо. В атмосфері ідейної пустки само гасло „Все для держави", що є провідною думкою нової конституції, легко вироджується у знаряддя протидержавної агітації. Саме тепер, коли нова конституція позбавила польських громадян їх політичних прав, коли разом із тим економічна політика забирає величезну частину заробітків у кожного громадянина, а в рільників навіть відтіє частину їх капіталу, коли безробіття стало хронічною недугою Польщі, — гасло „Все для держави" в очах мас приймає легко форму „Все для урядовців". І маси починають дивитись на всі проблеми державного життя через призму большевицького матеріялізму.

За океаном.

ПРИГОТУВАННЯ КОНЦЕРТУ В НЮ ЙОРКУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО ПІД ПРОВОДОМ ПРОФ. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.

На Зелені Свята, в неділю 31. травня, проф. Олександер Кошиць уладжує великий концерт релігійної музики в честь Митрополита Андрея Шептицького з нагоди 35-ліття його високого уряду. Концерт відбудеться силами 8 українських церковних хорів з околиці Ню Йорку, а саме з Бруклина, Ню Йорку, Джерзи Сіті, Нюарку, Пасайку, Бейонну, Елизабету і Йонкерсу. Проби відбуваються кожної другої неділі в Джерзи Сіті під управою проф. Кошиця, а міжтим поодинокі місцеві диригенти приучують свої хори кожного тижня, подекуди по кілька вечорів. — Дохід з концерту призначений на викінчення Українського Шпиталю у Львові.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У БРУКЛИНІ.

Шевченківський концерт у Бруклині заходами всіх українських товариств і парохії відбувся в салі вселюдної школи на розі Бедфорд евені й Норт 5-ої вулиці з ріжнородною програмою. Головні точки виповнив хор української молоді під управою п. Василя Савицького, а до нього достроївся дитячий хор. Разом вокальних точок було 9. Хори були добре підготовані і зіспівані. Із скрипковим сольом у супроводі фортепіяну (Марусі Лис) виступив молодий студент Степан Галась. Він відіграв одну французьку композицію і кілька українських. Оригінальне було сольо на гармонії Юрка Плащука, що викликало справжнє зацікавлення. Гармонія як інструмент на концерті щойно починає входити в життя і не виглядає на щось зайвого. Деклямації виголосили: Маруся Забавська і Соня Демидчук. Вступну знаменито оброблену промову виголосив о. Антін Лотович, святочну промову сказав д-р Семен Демидчук, а в навязанні до ідей Шевченка „Обніміте ж, брати мої, найменшого брата" говорив голова комітету п. Юліян Павчак, взиваючи до наглої допомоги поводнянам в Америці. Присутні склали 75 долярів, у чому є жертва Товариства ім. Хмельницького (25 дол.). Концерт розпочався американським гимном, закінчився українським.

УКРАЇНКА З РОЧЕСТЕР ДОБУЛА ВІДЗНАЧЕННЯ В МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРІ В НЮ ЙОРКУ.

В Ню Йорку були недавно музичні пописи в Метрополитен Опері перед 4.000 вчителями музики з цілої Америки. Дня 2. квітня співав у Метрополитен Опері хор званий „Інтер Гай Скул Квайр" з Рочестер, Н. Й., в якім є 115 голосів, під проводом проф. Альфреда Спавза. Хор списався дуже гарно й усі були одушевлені його досягненнями та щиро гратулювали проф. Спавзові. З рочестерським хором приїхала також 18-літня українська дівчина, Анна Юрків, що скінчила Бенджамин Френклин Гай Скул у Рочестері. Вона співала перед Конвенцією Національних Музичних Вчителів та Академією Вчителів Співу. Вона має контральтовий голос. Співала партію з опери „Кармен". П-і Юрків признали за її спів стипендію. Всіх стипендій розділено лише 5. Тепер вона має намір студіювати дальше в Музичній Школі ім. Істмана в Рочестері.

НЕСПОДІВАНА СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО АРТИСТА.

Йосиф Давиденко, співак-тенор, колишній член Українського Національного Хору Ол. Кошиця, помер несподівано в понеділок 23. березня, затроєний газом. У суботу він грав ще ролю в драмі „Жидівка вихрестка" в Народньому Домі, потім пішов на зібрання одного товариства. Коли в понеділок знайшли його неживим у його мешканні, поліція прийшла до висновку, що це нещасливий припадок. Небіщик поставив варити бараболі на газовій печі, а сам мабуть здрімнувся. Коли вода почала кипіти, залила й погасила газ на хвилину. Опісля газ почав наново йти із отвертої рури і задушив Давиденка. Він минулими роками співав багато пісень для фонографних плит („рекордів") у компанії „Коломбія" чи то як соліст чи в дуеті із Барчанівною та брав участь у ріжних театральних виставах в Ню Йорку, Шикаго та інших місцевостях, а недавно осів наново на постійне в Ню Йорку. Смерть перервала несподівано діяльне життя розмірно молодої людини. Після смерти Гасана, що помер у червні 1934 р. в Торонто, Канада, це вже другий артист із Національного Хору перенісся до вічности в Америці.

о. О. ПРИСТАЙ. 11

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Бувало, кличуть мене на обід мої пані ірляндки, а мені хоч у лоб стріляй. Не знаю, що це вони говорять по англійськи. Чи маю заперти вікно? Може не хочуть, щоб я курив в їхній хаті, або вже виповідають мені помешкання? Роспука бралася мене, а ще більший сором. Чейже я ніби якийсь священник, а не знаю, що зі собою зробити, як заговорили до мене люди не з Галичини. І став я й задумався...

Від ранніх хлопячих літ я учився і цілий свій вік молодечий сидів над книжкою. Мучився і ночами товк то греку, то латину, то альгебру, то тригонометрію. Гарячий піт зливав обличчя, в голові шуміло, очі кровю набігали, коли то я вбивав собі в память ріжні сінуси й косінуси, грецькі аористи й історію якихось славних королів, що одних десь там миші погризли, другі виросли ледве на лікоть, інші розсмішували своїми кривими писками. Бог святий знає, яких ріжних наук не вчили нас у гімназії! А кожний професор вимагав, щоб саме його предмет викувати напамять. Іще ліпше взялися до нас у високій школі. Тут вимагали, щоб ми вибубнювали сяжневі біблійні цитати, очевидно, по латинськи, себто на славу давно померлим римлянам. Інші, не менше освічені, морочили нам голову такими мудрими проблемами, як наприклад, скільки янголів може вигідно сісти на гострім кінчику тоненької голки чи шпильки. Були й такі дуже вчені, що казали нам учитися письма[1]), що його читаєш від правої руки до лівої, хоч нікому з українських богословів не прийшло навіть на думку бути колись жидівським рабіном... Ніхто з цих високо вчених професорів не звертав на те уваги, що може дехто з його студентів схоче колись виїхати поза межі галицького загумінку. А там у широкому світі людина з такою односторонною, шкільною освітою — сліпа і німа.

Прийшов я до їдальні і сів на крісло, але не знав, від чого починати. Росолів в американців не давали на обід. На стіл клали відразу щось два тузини тарільчиків з дрібкою ріжних страв. На одному з них розвернулася ціла необбирана картопля, на другому була густа яблучна поливка, а на третьому кілька кусників напів сирого мяса, политого сосом. У склянці чорна кава. Насередині стола стояла висока посудина, схожа на вазу, зі зеленою соковитою салерою. До неї в першу чергу жадно простягнули руки мої пані ірляндки, немов би це була якась надзвичайна лакоминка.

Пані побачили, що зі мною не дійдуть до кінця. Тому одна присунула мені салеру, друга необбирану картоплю, третя те напів сире мясо зі сосом. Цей перший мій обід в ірляндських господинь рівнявся мукам у чистилищі, що про них учив нас колись отець катехит у гімназії. Бо, як покутнича в чистилищі душа прагне визволитися звідтіля, таксамо я благав в дусі Бога, щоб цей ірляндський обід якнайхутчій закінчився. Та це був щойно перший, а скільки їх іще чекало на мене! Про це я й не думав, знаючи тільки, що мене ждуть дальші муки...

—o—

На другий день пішов я на почту. Хотів післати дружині кілька долярів. Став там біля віконця. Знав я добре, чого я туди прийшов, але цього ніяк не могла довідатися від мене почтова урядничка. Починав я говорити до неї по українськи, та вона зробила на мене великі очі й здвигнула раменами. Мовляв, не розуміє мене. Тоді я став солодко промовляти до неї по німецьки. Вона зробила ще більші очі й руками показала мені, що ми не зійдемося на спільній мові. Врешті я мусів відступити від віконця, бо за мною ждав уже гурт людей, що також прийшли на пошту полагодити свої діла. Я глипнув на них, щоб переконатися, чи не сміються з мене, галицького немови.

Прийшлося чекати до полудня, докіль земляки не вернулися з роботи. Потім пішов зі мною на пошту один із моїх парохіян, сказав там коротко кілька слів по англійськи і справа висилки грошей була вмить полагоджена. Це був звичайний робітник, що не мав поняття про вищу математику і грецьку конюгацію, а проте він виручив свого панотця на американській пошті.

Не лиш обіди з ірляндками, але і взагалі ціле моє життя в Сент Клер було для мене справжнім чистилищем. Ранки були такі самі, як пополудні і вечорі. Люди йшли на роботу, а я залишався самий. Парохіяльної школи при церкві не було і я не мав до чого взятися. Отже ходив на проходи. Але й вони не могли постійно задовольняти мене. Зокрема не було тут нікого, що можна булоб поговорити з ним і бодай у розмові знайти полекшу. Тому їздив я до двох сусідніх наших панотців, а саме до згадуваного вже о. Левицького в Шенандо й до о. Ів. Велигорського в Майнерсвілі. Одного разу я вибирався до першого з них і посидів там кілька днів. Опісля вертався до Сент Клер, щоб лиш обернутися в хаті і подивитися, чи ліжко стоїть на своїм місці... Хутко покидав її й їхав до другого, а потім знову на хвилинку додому й дальше в дорогу.

(Далі буде.)

[1]) Гебрейське.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Німецькі міродатні круги запе-речують поголоски, немовби уряд думав замкнути всі приватні школи з винятком жидівських.

Китайські офіційні круги кате-горично заперечують поголоски, немовби кит. уряд заключив зі совітським тайний договір.

Турецький ген. секретар міні-стерства закорд. справ приїхав до Москви.

Аргентина мала в грудні 1935 р. 12.372.965 мешканців, а столиця держави Буенос Айрес — 2.268.132.

Болгарський найвищий суд за-твердив присуд смерти на б. міні-стра Крумпалева та полк. Калєнде-рова; оба просять помилування у короля.

Чи дійсно забута справа?

Варшава, 28. квітня 1936.

Майже два роки — це на наші нервові часи справді великий кусень дороги, на якій далеко позаду залишаються перейдені стовпи. Але неповних 4 місяці — це таки нібито час надто короткий, щоби забути речі, які тоді — кільканадцять тижнів тому — так хвилювали людські уми й серця. А проте й за тих кільканадцять тижнів прийшли події, які не тільки само вбивство мін. Перацького з літа 1934 року, але й процес з зими року 1935-6 відтиснули ген на задній плян. Події у широкому світі, у Польщі та й на українському терені висунули нові журби, нові хвилюючі теми. Залишилась неначе тільки трагедія 12-ти одиниць і їхніх родин, — зрештою справа втратила атракційну силу.

Те збайдужіння слідне й на суді. Варшава й розправою перед окружним судом не цікавилась, а не то перед апеляційним. Тимбільше тепер, на прикінці квітня 1936, після потрясаючого відгуку краківських і львівських подій, безпосередньо після декрету про контролю торговлі девізами та безпосередньо перед 1-им травнем! Невідомо, поскільки той настрій відбився і на судовій процедурі, але фактом є, що розправа, розписана первісно на 12 днів, закінчиться у 4-ьох днях, враховуючи вже й перерву на стилізацію присуду.

Відпали теж усі „несподіванки“, які нібито мали трапитись на апеляційній розправі: 1) не прийшла ніяка ревізія становища міністерства судівництва у т. зв. мовній справі, 2) так само не заговорили підсудні і 3) нічого нового не внесли до справи промови прокураторів, з яких кожний зберігає свій попередній „стиль“: прок. Рудницький говорив усього 25 хвилин та обмежився до політичного й етичного насвітлювання ролі ОУН, прок. Желенський даремне намагався розвіяти настрій не то нудьги, не то байдужности важкими реторичними зворотами та пригадками, що справа буде так довго актуальна, як довго кара не зрівноважить вини.

Очевидно, судові справоздавці займаються описом підсудних, що на їх лицях залишає свій слід вязниця. Можна порівнювати атмосферу цього й попереднього суду з підкресленням більшої поваги, спокійнішої атмосфери і кращих форм — на цій апеляційній розправі. Однак по суті це маловажні дрібнички: по суті апеляц. суд теж не допустив ні одного внеску (одніський виїмок: долучення до актів справи протоколу про побідінку з Карпинцем), затверджуючи постанови окр. суду, та прокуратори зголосили внесок — затвердити без ніяких змін засуд першої інстанції. І тільки присуд, що прийде за день-два, буде річчю суттєвою. Але й він буде торкатися тільки — 12-ти осіб і їхніх найближчих з рідні.

Чи справді нікого більше?! Чи справді це цілком забута й неактуальна справа?! Неактуальна й забута справа — про вбивство мін. Перацького й суд над винуватцями. Але не втратило актуальности те, що в цій історії найсуттєвіше та що не обмежується до екзистенції тільки тих 12-ти засуджених молодих істот. Це — **питання української молоді, її духового світу й умовин теперішнього буття та виглядів на будуче.**

Духова розтіч, що проявилась у небувалій радикалізації гасел, що захоплювали молодь, і в небувалих у нас та абсолютно недопускальних методах боротьби суперницьких течій, та духова розтіч не минулася. Правда, радикальні націоналістичні настрої дещо підупали в обличчі страхітливої руїни, до якої вони довели у своїх практичних наслідках.

Але гадаємо, що булоб великою наївністю, колиб уважати це тривким явищем. Береза, варшавський та заповіджений львівський процес, „архів Сеника“, деконспірація підпілля, Малюца, Мигаль — — все це мусіло пригнобити, розпорошити, демобілізувати. Алеж ми знаємо, яке суттє джерело крайніх націоналістичних настроїв молоді: чи можна з рукою на серці заявити, що те джерело перестало існувати?!

На превеликий жаль, українська „дійсна дійсність“ залишилася без змін, зокрема та її частина, яка найближче й безпосередньо торкається середньошкільної та студентської молоді: справа освіти й виховання, вся справа шкільництва від мови навчання почипаючи, на підручниках і дусі школи кінчаючи, — справа університету, справа фізичного виховання, що йшлоб упарі з патріотичним вихованням, справа вільної фахово-організаційної праці („Студ. Громада“), — вкінці наболіле питання матеріяльної забезпеки молодих інтелігентських сил. На ні одній із тих ділянок не видно поправи відносин, — зокрема поглибилось ще безробіття інтелігенції, навіть Академічного Дому українські студенти не мають, — ще гірші можливости творити самостійні варстати праці, хочби у ремеслі й купецтві. І нема ніякого сумніву, що саме ці відносини зроджують те явище, якого вже кілька літ серед нашої молоді не бувало: виринають знову молодечі прихильники комунізму!

І тому справа, яка йде тепер перед варшавським апеляційним судом, не перестала бути справою гостроактуальною, справою, якої забути не можна. Бо це не є питання одного терористичного акту, ані навіть цілої підпільної організації, це — тим більше — не є справа 12-ти одиниць. Це справа української молоді: її душі, її будучини. Чи справді та душа буде вічно находитись на розпутті та будучність буде вічно замрячена?!

І. Кедрин.

Шануймо тіни поляглих.

Недавно писала преса, що в найближчому часі ексгумують поляглих в 1914-15 році російських вояків, яких поховали на Цетнарівці за личаківським парком на т. зв. „Холмі Слави“. Там поховали кілька тисяч російських вояків, ранених підчас боїв російської армії коло Львова, головно в боях над Верещицею біля Городка.

Хто цікавився в самих початках місцем спочинку цих поляглих, може ствердити, що 80 відсотків цих жертв світової війни — це українці з самого серця Лівобережної України. Ще нині можна побачити могилу, над якою видніє камяний хрест з безспірним означенням, хто в ній спочиває; це могила, якою, здається, опікується аболіше серце матери українки. В могилі спочиває: Николай Олександрович Зіновійко, прапорщик 175 Батуринського полку... умер від ран 22. V. 1915.

Сама ексгумація — явище в багатьох випадках конечне. Йде лише про те, щоб відбувалася з більшим пієтизмом. Тимчасом на цім самім „Холмі Слави“ розкопували могили поляглих вояків в найбільше некультурний спосіб і лише в тією метою, щоб можна було вивозити пісок.

В „Ділі“ була теж згадка, що ексгумацією буде опікуватися російська еміграція. На мою думку, цією справою повинна зацікавитися також українська еміграція, яку повинно піддержати все українське громадянство, евентуально „Т-во Охорони Воєнних Могил“, якщо на це статут дозволяє.

Ці чинники повинні подбати, щоб тих кілька знаних ще окремих могил, в яких спочивають вояки і старшини українці, були поховані окремо, біля спільної могили.

Віддаймо пошану тим синам України, які далеко від найближчої рідні згинули геройською смертю, справді не за волю рідної землі, але на рідній землі спочили.

М. Лаворко.

Похід на Будапешт 1. травня.

ЛЬОНДОН, 30. 4. Райтер. Будапештенська поліція викрила заговір мадярських націонал-соціялістів, які буцімто хотіли на 1. травня зорганізувати похід на Будапешт.

ДЕМЕНТІ.

БУДАПЕШТ, 30. 4. Мадярська Телеграф. Агенція називає поголоски про мад. націонал-соціялістичний рух переборщеними; на ділі він за мало поважний, щоби міг нарушити публичний лад. Поліція виступила проти націонал-соціялістів лише тому, що вони помимо заборони хотіли зорганізувати умундуровані пробоєві відділи та приготовляли недозволену дефіляду.

„Будемо жалувати пакту зі СССР.“ —
сказав маршал Петен.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. Представник часопису „Ле Журналь“ поставив у інтервю марш. Петенові питання: „Чи не уважаєте, що франко-совітський пакт матиме некорисні наслідки о стільки, що причинився до визнання офіційного комунізму? Маршал відповів: Думаю, що так. **Витягаючи руку до Москви, ми витягнули її до комунізму, ввели його до ряду визнаних доктрин. Матимемо нагоду жалувати того“.**

ЯК ВИПАДУТЬ ФРАНЦУСЬКІ ВИБОРИ?

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. Прицунщення франц. преса про найближчі неділині вибори досить неясні, майже всі згоджуються лише, що лівих послів буде більше, як дотепер. Оподіються, що комуністи *дістануть 40 до 60 мандатів, соціялісти 120—140, радикали до 120.*

СТАНОВИЩЕ КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ, 30. 4. ПАТ. Ген. секретар комун. партії заявив у кулюарах парляменту, що його партія не візьме участи в уряді людового фронту, бо його орієнтація за мало ліва.

На заспокоєння голоду праці.

ДИСПОЗИЦІЙНИЙ ФОНД ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ У ЛЬВОВІ.

Львівський воєвода призначив на дорогові і канальові роботи на терені Львова 196.000 зол. із спеціяльного диспозиційного фонду, який при фонді праці і фонді громади повинен би причинитися до заспокоєння безробіття в місті.

Як зачувати, в найближчому часі розпічнеться низка нових робіт, як нпр. перебудова вул. Клепарівської та перебудова горішної вул. Личаківської від вул. Мучної до рогачки. З канальових робіт з цього фонду слід згадати основну перебудову каналу в Личаківській вулиці. Крім того виконується багато дрібніших робіт, що затруднюють коло 500 робітників.

НОВИЙ КРЕДИТ НА ПУБЛИЧНІ РОБОТИ В КРАЮ.

Як повідомляють з Варшави, фонд праці одержав від Банку Польського додатковий кредит на публичні роботи у висоті 5 міліонів зол. Кредит негайно поділено і телефонічно наказано роботи. В деяких воєвідствах роботи з цього фонду вже розпочалися, в інших розпічнуться в найближчих днях. Суму 5 міліонів зол. мають впродовж кількох місяців ужити в цілости на заплату дорогових робіт.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Єгипетського короля похоронили.

КАІРО, 30. 4. ПАТ. Сьогодні рано відбулися похорони короля Фуада. Домовину перевезли на ляфеті, запряженій у 6 чорних коней з палати Абдіне до мечету ель Рифай. Похід зложений з многотисячних мас перейшов серед глибокої тишини; над ним кружляли три летунські ескадри.

ЖАЛОБА В ІТАЛІЇ.

РИМ, 30. 4. ПАТ. З приводу смерти короля Фуада вивісили на знак жалоби в цілій Італії прапори не лиш на державних будинках, але й на приватних; на кожному кроці підкреслюється почування приязни і симпатії для Єгипту. Часописи пригадують, що король Фуад студіював у військовій школі в Турині та що добре говорив по італійськи.

НОВИЙ ЄГИПЕТСЬКИЙ КОРОЛЬ У АНГЛІЙСЬКОГО.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. Король Едвард VIII. приняв нині рано короля Фарука І. та говорив з ним пів годин.

ЗАВОРУШЕННЯ В ЄГИПТІ.

КАІРО, 30. 4. ПАТ. Підчас передвиборчого віча в окрузі Сінфуан убили 7 осіб, тяжко ранили 23.

Італійці плянують пацифікацію Абісинії.

РИМ, 30. 4. ПАТ. У італійських кругах уважають, що здобуття Адіс-Абеби буде ідентичне з підбоєм абісинської держави, — дальші воєнні операції це буде вже звичайна пацифікація. Після заняття Адіс Абеби ґенерал Ґраціяні дістане степень маршала і стане комендантом усіх італійських військ в Абісинії, які перебувають в запіллі. Ці війська мають перевести пацифікацію і здавити можливі бунти абісинців; ген. Ґраціяні повернеться до Італії аж по тій пацифікації.

ЧОЛОБИТНЯ КАЦИКІВ.

РИМ, 30. 4. ПАТ. Деджасмач Буржа Амадей, вожд племени Уолльо-Ґалля піддався зі своїми 12.000 вояками італійцям. Він заявив, що перемога італійців безсумнівна і що італ. війська не стрінуть уже поважнішого спротиву. Далі сказав він, що неґус втратив у війні більш як половину цілої своєї армії, що у хвилині мобілізації нараховувала 500.000 крісів. Також піддався султан Ауст, якого столицю Італійці заняли вже давно.

БУДУЮТЬ ШЛЯХИ.

АСМАРА, 30. 4. ПАТ. Стефані. Після перемоги біля Ашіянджі маршал Бадоліо заявив військові, що можливости дальшої кампанії залежать від будови нової дороги з Амба-Аляджі до Дессіє, бо тільки вона дозволить на перевіз війська, харчів та воєнних матеріялів. Вояки відложили кріси і спільно з робітниками взялися до будови дороги. Праця тривала від 4 до 20 квітня. Новозбудований шлях, довгий 200 км. переходить крізь недавно ще зовсім недоступні місця.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МІЖ АНГЛІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ.

РИМ, 30. 4. ПАТ. Заперечують чутки, немов би Німеччина хотіла піднятися посередництва між Англією та Італією і немов би до Льондону виїхав у цій справі німецький представник.

З Т-ва „Український Пласт“ у Празі.

Т-во відбуло 31. березня ц. р. свої річні Загальні Збори. Голова Т-ва Н. Ковшцька подала звідомлення з праці за звітовий час. Звіт з діяльности Т-ва видано в лютому ц. р. Т-во де далі, там більше поширює свою працю й на інші ділянки пластового життя, не обмежуючись видавничою діяльністю, як це було спочатку в пляні. Після признання абсолюторії вибрано одноголосно Управу на дальший рік у томуж складі: голова Н. Ковшцька, члени Управи: К. Кедровська, звязкова на Америку, М. Герасимович — на Буковину, Я. Шепель — на Закарпаття та Д. Антончук і Д. Ковшцький; Ревізійна Комісія: п. З. Мірва і д-р Ю. Добриловський. Обмірковуючи плян праці на далі (особливо у звязку з літнім часом), обговорювали побажання та поради вокрема Пласт-Прияту у Братиславі та Пластового Комітету в Америці. Т-во має на увазі подбати про дуже потрібний особливо на Закарпатті пластовий порадник-читанку (книжка містилаб поради щодо влаштовування ріжних пластових і національних виступів, імпрез та свят, а також матеріял до них, оповідання, вірші і т. ін.). Т-во прохає не лише пластунство, а й педаґогічні кола подати свої поради й зауваги щодо такого видання на адресу: Н. Ковшцька, Прага-Віноградиі, Ходська ул. 16.

На Загальних Зборах ухвалено кілька резолюцій: 1) Загальні Збори Т-ва „У. П.“ гаряче вітають б. Українськия Пластовий Улад у Галичині з нагоди 25ліття Українського Пласту; 2) Загальні Збори пересилають щирий привіт всім своїм членам, зокрема заступникам Т-ва на Буковині, на Закарпатті та в Америці і висловлюють подяку також усім жертводавцям, співробітникам і взагалі прихильникам за моральну й матеріяльну підтримку Т-ва; 3) Загальні Збори Т-ва пересилають щиру подяку та привіт українській пресі на рідних землях і на еміґрації за її прихильне відношення до праці Т-ва; 4) Загальні Збори звертають увагу всіх прихильників української молоді на видані пластові підручники „Як таборувати“ і „Пластовий вморяд“ та закликають використати якнайширше ці видання для практичного вжитку серед молоді в літньому часі (табори, мандрівки, вправи і т. ін.).

Із Зборів вислано привіт-подяку п. С. і Я. Макогін у Женеві за їх допомогу для Т-ва.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п.
ІВАНА МАТІЄВА
візитатора шкіл
відбудеться дня 3. травня 1936 р. год. 12 вполудне в Успенській церкві у Львові, на яке запрошує
Рідня.

Голос у пустині.

На засіданні міської ради у Львові, що відбулося минулої середи у справі міського бюджету, промовляв одинокий український радний, п. *Стевчак*, зазначуючи, що не репрезентуючи в раді ніякої групи, не міг на попередньому засіданні заявитись у справі кривавих львівських подій, при чому покликався на становище в цій справі Народньої Орґанізації Українців м. Львова. Дальше ствердив, що відношення львівського самоврядування до українського населення міста *не покращало* та що українському представникові *не вільно дальше промовляти в рідній мові*. В буджетовому преліминарі *не вставлено ані сотика на приватне українське шкільництво, зате обнижено позиції на інші українські цілі*. Щира охота українського громадянства співпрацювати для розвитку міста і спільного добра його громадян *не знайшла в раді відповідного відгомону*.

Заява скінчилася доманганням, *щоб додатково вставити до буджету позиції на потреби українського населення* та щоб міська рада дала доказ, що *хоче нормалізації польсько-українських взаємин* на терені львівського самоврядування.

Як було до передбачення, голос п. Стевчака остався „голосом вопіючого у пустині“.

АЗАНА БУДЕ ПРЕЗИДЕНТОМ ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 30. 4. ПАТ. У виборах, що відбудуться 10. травня, напевно виберуть президентом держави теперішнього премієра Азану тому, що за його кандидатурою заявився не лише лівий „людовий фронт“, але й центр.

АЛЬБАНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

ТІРАНА, 30. 4. ПАТ. Альбанське пресове бюро заперечує поголоску, немовби небавом у Альбанії мало замешкати 300.000 італійських кольоністів, а у більшости альб. міст мали отворити італ. школи.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Нові кредити на британську маринарку.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. Адміраліція оголосила „білу книгу" з пляном адміраліції на цей фінансовий рік. На той час уряд домагатиметься 10,300.000 фунтів штерлінгів додаткових кредитів. Зужиють їх на будову нових кораблів, на випосаження резерв, видатки звязані з африканською війною, на літаки нового типу, на протилетунську артилерію для кораблів і на розбудову морської бази у Сінгапурі.

АНГЛІЯ ЗАГРОЖЕНА ІТАЛІЙСЬКИМИ ВПЛИВАМИ В АРАБІЇ.

ДЖІБУТІ, 30. 4. ПАТ. Останніми місяцями англійці сильно укріпили границю своєї кольонії Аден з арабською державою Єменом; в пристані Аден збудували склади і збільшили припаси. Правдоподібно є це реакція на збільшення італійських впливів у Ємені, де після смерти старого володаря (імама) Ягії сподіються великих політичних змін.

Управитель колхозу арендує селянам землю.

МОСКВА. ПАТ. З Новосибірська повідомляють: У Томськім районі керманич колхозу „Червоний Пахар" Козін випарендував і різним організаціям та одноосібникам господарям понад 50 гектарів землі. Подібний випадок відкрито в колхозі „Скотовод". ГПУ арештувало виновників і притягнуло до відповідальности за нарушення закону про націоналізацію землі.

Зміни у варшавській пресі.

Перед появою півофіційного часопису.

В політичних колах у Варшаві кружляють поголоски, що начальний редактор „Курієра Поранного" пос. Стпічинський уступить і виїде на довшу відпустку на полудне, щоб порятувати здоровля. Крім того уступлять дир. Яніна Голувкова і редактори: Жимовський, Бой-Желенський, Чарноцький, Бродзький та інші. Начальним редактором „Курієра Поранного" буде кол. премієр Януш Єнджеєвич. Одночасно виходитиме півофіційний орган уряду „Герольд", який редагуватиме голова синдикату варшавських журналістів Ґросштерн. В редакції „Герольда" буде працювати кількох співробітників „Курієра"

—о—

Апеляційна розправа за вбивство мін. Перацького.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

В середу промовляли оборонці, підсудні Малиця і Мигаль, реплікував прокуратор та обор. др О. Павенцький.

Перший почав промовляти *обор. д-р В. Горбовий*. Найголовнішою прикметою суду — говорив д-р Горбовий — є рівне трактування підсудних. Підс. Бандера сподівався, що зможе висвітлити тло та обставини, в яких він та інші підсудні діяли. Але не так сталося і ці обставини не є висвітлені. Про моральні справи в цьому процесі не говорить оборонець тому, що апел. суд затвердив постанову окр. суду.

Прокуратор послуговувався субсидіярною методою в обвинуваченні: обвинувачував не тільки підсудних, але й оборонців. Оборонець заявляє, що такої методи придержуватися не буде.

Підчас розправи в окружному суді обор. поставив низку внесків у справі Качмарського, але суд їх відкинув. Ці внески мали доказати, що Качмарський не скривав Мацейка.

Від самого початку процесу Бандера ставив під знак запиту автентичність т. зв. архіву Сеника. Коли оборонець на цій основі назвав цей архів фальсифікатом суд покарав його гривною.

Далі оборонець торкнувся співжиття двох народів на ЗУЗ. Всі внески оборонця в політичних, культурних та економічних справах на ЗУЗ окр. суд відкинув, а прокуратор назвав їх демонстративними, хоч оборонець ніколи не мав наміру демонструвати.

До відносин, що панують на ЗУЗ мусіли зайняти теж своє становище підсудні. Вони його мали і здійснювали свій ідеал на свій спосіб, який уважали за відповідний.

Опісля оборонець торкнувся справи конфіденціональних відомостей кажучи, що цього матеріялу суд не може брати під увагу.

Щодо зізнань підсудних, то можна брати під увагу тільки ті, що їх підсудні склали на розправі, бо тільки вони заслуговують на увагу.

АВТЕНТИЧНІСТЬ АРХІВУ СЕНИКА.

Архів Сеника не має прикмет автентичности. Невідомо, в який спосіб дістався він до польських рук. Коли вміють фальшують картини Рубенса та інших мистців то можна підробити архів. Як виглядають інформації, що приходять із закордону до Польщі, свідчить факт, що дружину полк. Коновальця названо Евгенією, хоч її ім'я — Ольга.

ПОМИЛКА СУДУ НЕ МОЖЕ БУТИ ВИПРАВДАНА.

Качмарський належав до ОУН. — Признався до того. Чиж не признавсяб і до того, що затирав сліди втечі Мацейка, якби це була правда, коли кара за цей другий злочин булаб сконсумована карою за злочин держ. зради.

Розправа не дала доказів про вину *Чорнія*. Це тільки переконання прокуратора. Нема доказів про те, що Чорній 15. червня 1934. р. знав про атентат. Як стрінувся зі своїм товаришем, то був весь спокійний. Чи міг би бути таким, якби знав, що це вбивник мін. Перацького? Малюца ніколи не запевняв, що Чорній належить до ОУН, а „хата" в нього мала служити для цілей студентської репрезентації. Немає в усім доказовім матеріялі сліду про приступлення Чорнія до ОУН. А тем обовязує якась процедура при вступленні!

Нема теж ніяких доказів про вину Гнатківської. Це тільки переконання прокуратора. Щодо побуту Гнатківської у Варшаві, то він був звязаний з побутом Лебедя. Казав прокуратор, що замах був виконаний знаменито. Отже з цього виходить, що були збережені всі правила конспірації. Далі виходить, що Лебедь не міг знати, з якою метою стежить за особами, тим більше не міг рішати про виконання замаху. Тим менше могла знати щонебудь про організування атентату Гнатківська.

Вона виїхала до Данціґу, бо всюди товаришувала Лебедеві, як його наречена. До краю вернулась щойно тоді, як знала вже, що Лебедь арештований під замітом убивства. Чиж верталаб ся, якби мала нечисту совість?

Слідчі зізнання Лебедя й Гнатківської ріжнилися між собою. Нічого дивного. Лебедь згідно з оунівськими інструкціями зізнав так, щоб слідство замавати, Гнатківська зізнала правду.

Невідомо, на якій основі прокуратор запевняв, що жінкою, яка мала відібрати плащ Мацейка у захисті була саме Гнатківська.

Помилка людини — кінчає оборонець — може бути оправдана, але помилка органу справедливости — ні.

Щодо Чорнія й Гнатківської просить оборонець їх увільнити, щодо Качмарського — знизити вимір кари, щодо Бандери — передати справи до розгляду судові присяглих у Львові.

Опісля по короткій перерві почав промовляти обор. м-р *Ст. Шлапак*.

ПРИСУД — БЕЗ ФАКТІВ.

Старинні римляни поступали згідно з засадою: *„Дай мені факти, я тобі виміряю справедливість". У мотивах присуду нема фактів, є лише здогади.* Оборонець дуже широко обговорює справу приналежности підс. Карпиняця до ОУН, зокрема факт, що він став членом ОУН від 1933. р., а не як сказано в мотивах судового присуду, від 1931. р. Оборонець відкидає як доказовий матеріял усі конфіденціональні відомости. На основі доказового матеріялу та архіву Сеника оборонець доказує, що дата 1933. є правдива. Це не маловажна справа. Бо цю дату подав сам Карпинець, а коли вона правдива, то це доказує про правдомовність Карпиняця. Колиж він говорить правду, то правдиві є його зізнання, що він зладив тільки вовнішню частину бомби, нутро бомби виповнив хтось інший. Потверджують ці зізнання підсудного теж зізнання свідків і знавців, про які оборонець докладно говорить. Розправа не виявила, в який спосіб опинилась бомба у Варшаві. З початком червня 1934. р. був у Варшаві Федина. Оборонець вказує, що цю бомбу виповнив вибуховим матеріялом саме Федина, „високий старшина ОУН".

Розправа теж не виявила, що Карпинець знав, до чого ця бомба. Отже тут нема злочинного наміру Карпиняця. Тому оборонець просить, щоб суд признав чинність Карпиняця, як приготовну, за що є менша кара. Подає характеристику Карпиняця, як великого ідеаліста, який тільки з чисто ідейних мотивів працював для українського народу так, як згідно із своїм переконанням вважав за найкраще.

Оборонець просить суд, щоб він признав Карпиняця винуватим тільки в тому, що він виробляв та переховував вибухові матеріяли і увільнив у справі помочі в атентаті.

Щодо підсудного Підгайного, то суд зачислив йому як обтяжуючу обставину ті провини, до яких він направді признався, але за які підсудного будуть щойно судити у Львові. Це справа атентату на волинського воєводу, вбивство Бачинського, дир. Бабія, плянований атентат на Кособудського. Таке становище суду було помилкове, бо від цих провин підсудний може бути ще оправданий.

При вимірі кари у справі Підгайного апел. суд повинен взяти під увагу те, що він ніколи не був засуджений і те, що він у слідстві зложив обширні зізнання та висловив свій жаль. Це щодо злочину державної зради.

Роля Підгайного щодо помочі в атентаті полягала тільки на тому, що він звів Мацейка з Бандерою. Нема ніякого доказу на те, щоб підсудний знав, в якою метою це робить. Щодо передачі Підгайним Бандері револьверу, яким нібито убито мін. Перацького, то підсудний рішуче не знав для якої мети цей револьвер вжиють. Це була тільки приготовна чинність. І тому годі карати Підгайного за допомогу в атентаті на мін. Перацького. Далі оборонець наводить низку аргументів, що Підгайний не міг знати про приготування до атентату на мін. Перацького. Факт стрічі Підгайного з Лебедем спертий лише на слідчих зізнаннях Малюци, які він у цій справі першого дня апел. розправи відкликав.

В імені підс. Підгайного просить оборонець, щоб апел. суд увільнив підсудного від закидів допомоги в атентаті. Якби апел. суд станув на становищі, що Підгайний таки помагав, оборонець просить взяти під увагу всі злагіднюючі обставини, як напр. те, що підсудний старався покинути ряди ОУН.

Щодо Лебедя, то нема сумніву, що він належав до ОУН. Але підчас цілої розправи не виявилося, щоб Лебедь мав якийнебудь контакт з Мацейком; теза прокуратора в цій справі сперта на тім, що найдено сорочки в захисті, впала на розправі перед окр. судом. І тому оборонець просить, щоб суд увільнив Лебедя від закиду допомоги в атентаті.

Всі підсудні ділили з чисто ідейних мотивів, на їх думку, на користь українського народу. *Найбільша несправедливість — це справедливість без милосердя!* Оборонець просить про лагідний присуд для підсудних.

З черги довшу промову виголосив *обор. д-р О. Павенцький* в обороні підсудних Катрусі Зарицької, Ярослава Рака і Климишина.

ГОСТРИЙ ПРИСУД НЕ БУВ ВИМІРОМ СПРАВЕДЛИВОСТИ.

На основі слідства, — говорив оборонець — що його вели довго й докладно, поставили перед суд 12 підсудних. Присуд окружного суду потряс українським громадянством. *Цей присуд був наче висловом державної рації, але не був висловом виміру справедливости.* Державна рація не покривається з виміром справедливости. Оборонець просить апел. суд, щоб він при вимірі кари кермувався тільки мотивами справедливости.

Щодо Климишина, то йому закидають державну зраду та допомогу в убивстві мін. Перацького. Ніщо не діється без причини. Ідеї Климишина виросли на великій традиції українського народу та на визвольних ідеях польської літератури. Оборонець доказує, що кольпортування нелегальної літератури Климишином не може вважати за злочин державної зради, але звичайним кольпортуванням і тому тільки на те

В ІІ. сумні роковини смерти
бл. п. Д-р ДАРІЇ Лежогубської
ЧУБАТОВОЇ
відправиться в понеділок 4. травня ц. р. год. 8 рано в архикат. храмі св. Юра
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ,
на яке друзів та знайомих Покійної запрошує Рідня.

можна його судити. Нема сумніву, каже акт обвинувачення, що Климишин мусів знати до якої мети був призначений калїхльорікум, отже причинився до вбивства мін. Перацького. В такому ставленні справи є вже сумнів, чи підсудний про те знав. Оборонець згадує про більше таких здогадів у мотивах присуду окружного суду, що нібито Климишин знав про те, на кого зладжена бомба. Але це тільки здогади, а не потверджені факти. Розправа не дала доказів на те, що Климишин помагав у вбивстві мін. Перацького. Тому він не може бути за те засуджений.

Зарицькій закидують злочин державної зради. Але її змагання до української державности були тільки у сфері ідеалу і за це не може вона бути карана, бож такі ідеали є теж у програмі УНДО та інших українських леґальних партій.

Щодо справи переведення Мацейка за кордон, то навіть якби Зарицька була членом ОУН, не моглаб вона відповідати за допомогу в атентаті, але найбільше за свою нерозвагу.

Далі оборонець доказує, що Зарицька не могла знати, ким був Мацейко та що вона не була членом ОУН. А що підсудній подобалася ідеольогія ОУН, то за те вона не може ще відповідати. В справі Бачинського та інших стане підсудна перед львівським судом. Навіть поліційні аґенти не потвердили приналежности підсудної до ОУН.

Оборонець просить не брати під увагу ст. 97. к. з. до Зарицької, хіба тільки ст. 148 і то так, щоб присуд був сконсумований слідчою вязницею. Про те саме просить оборонець щодо підс. Рака, якому не доказали, щоб він щонебудь зробив за кордоном.

ПРОМОВИ МАЛЮЦИ І МИГАЛЯ.

По промові обор. д-ра Павенцького прийшов до слова підс. Малюца, який сам себе боронив, бо не мав оборонця.

Я мусів би говорити про речі — каже підсудний — що їх усі вважалиб за неможливі, говорити про те, що я пережив у слідстві. Всі бачать довкола себе марево Малюци, який хотів усіх згубити, бачать його як зрадника. Те, що я пережив у слідстві, не могло вплинути на те, щоб я міг бути зрівноважений. Ще й нині я тієї рівноваги не маю. Прокуратор згадав, що я зізнавав і з ідейних і з матеріялістичних мотивів. Так, на жаль, було, — каже Малюца, — що я говорив, виключно маючи на увазі свій власний інтерес: я ділав з вирахування, подаючи все те, що моглоб підсудним пошкодити, але не згадував про те, що їх відтяжувалоб. Далі підс. Малюца відповідає прокураторові, який осудив його за понеділкові зізнання. Ці зізнання, каже Малюца, були доповненням моїх давніших зізнань. Своїх давніших зізнань не заперечую, але цих вияснень не можна вважати як те, що я хочу когось закривати. Я змагаю до доповнення правди. Я обтяжував інших, маючи на увазі своє власне добро — каже ще раз Малюца.

Підсудний вважає, що кара, на яку його засуджено за ст. 97 к. з. (приналежність до ОУН) завелика, тимбільше, що до кінця слідства прокуратор обвинувачував підсудного за злочин з ст. 148, а щойно пізніше закинено йому важчий злочин. Далі говорить Малюца про це, як виглядає заломана психічно людина. Така людина кожного дня говорить інші речі. Малюца навязує до своїх слідчих зізнань про Лебедя, які вважає твором уяви заломаної людини. Те, що підсудний говорив про Лебедя, — це було його особисте переконання, не було правдиве.

Моя тактика — каже Малюца — була страшна, бо завела на лаву підсудних оцих людей.

Врешті просить Малюца суд, щоб він узяв під увагу все те, що підсудний сказав та щоб подавав у присуді такі мотиви, які переконувалиб підсудного, що він дійсно за даний проступок має потерпіти кару.

Підс. Мигаль полемізував з деякими твердженнями прок. Желенського, деякі відкидає як неправдиві та вияснює, чому він вніс апеляцію. А саме тому, щоб ніхто не міг закинути йому, що він не цінить свого життя, тимбільше життя інших. За приналежність до ОУН — каже Мигаль — строго його покарали. На розправі перед окр. судом говорив саму правду, бо бачив, що іншого виходу не має. І те, що сказав тоді про Зарицьку є сама правда. Зарицьку засудили невинно, бо вона не була членом ОУН.

На репліку прок. Желенського відповідав обор. д-р О. Павенцький.

Опісля предсідник запитався підсудних, чи хочуть говорити. Встав Бандера і хотів щось сказати по українськи. Предсідник заявив, що підсудні можуть говорити тільки по польськи. Після того ствердив, що ніхто з підсудних не забирав останнього слова і відложив розправу до четверга.

ЛЕБЕДЬ ОДРУЖИТЬСЯ З ГНАТКІВСЬКОЮ.

Підчас апеляційної розправи за вбивство мін. Перацького розійшлася сензаційна поголоска, що Лебедь і Гнатківська рішили одружитись. Як відомо, Лебедь і Гнатківська були заручені вже давніше, ще перед процесом. Гнатківська вже у вязниці висловила згоду вийти заміж за Лебедя, але він, засуджений на досмертну вязницю, не хотів спутувати її свободи рухів. Тепер Лебедь змінив свою думку і обоє рішили одружитись. В середу обор. Горбовий звернувся до прокуратора з проханням, щоб дозволив на шлюб. Якщо прокуратор згодиться, шлюб відбудеться у вязничній каплиці.

Від 1. травня
Бюра Адмін. „Діла“
відчинені від 9-ої рано до 6-тої вечір.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ВБИВСТВО МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

ВАРШАВА, ПАТ. По 3-денній апеляційній розправі в четвер 30. квітня ц. р. **в год. 3.30 пополудні предсідник суду Ґацек оголосив такий присуд:**

Апеляційний суд змінив присуд окружного суду лише щодо трьох підсудних, а саме: Якова Чорнія, Ярослава Рака і Катрусі Зарицької; щодо інших 9-ох підсудних присуд окружного суду затвердив. І так суд увільнив Якова Чорнія від злочину державної зради зі статтей 97 § 1 і 93 § 1 к. з. (приналежність до ОУН), а за провину зі ст. 148 к. з. (допомога у втечі) засудив на 4 роки вязниці. На основі амнестійного закону зменшив йому цю кару до половини, себто до 2-ох років і зачислив слідчий арешт від 28. вересня 1934 р. Крім того привернув Чорнієві публичні та громадяські права.

Окружний суд присудом з 13. січня ц. р. засудив підс. Якова Чорнія за приналежність до ОУН на 8 років, за провину зі ст. 148 к. з. на 5 років. На основі амнестії вимірив Я. Чорнієві спільну кару на 7 років вязниці і засудив на втрату публичних та громадянських прав на 10 років.

Підс. Катрусю Зарицьку і Ярослава Рака апеляційний суд засудив: за злочин зі ст. 97 §. 1 і 93 §. к. з. по 6 років вязниці; за провину зі ст. 148 §. 1 к. з. по 4 роки вязниці. На основі амнестійного закону суд зменшив К. Зарицькій та Я. Ракові кару 4 років вязниці до половини, кару 6-ох років вязниці на 1/3, себто на 2 роки. Одначе на основі ст. 31 к. з. апеляційний суд вимірив Катрусі Зарицькій та Ярославові Ракові по 4 роки вязниці та зачислив обом засудженим слідчий арешт від 17. грудня 1934 р. до нинішнього дня. Крім того апеляційний суд привернув К. Зарицькій і Я. Ракові публичні та громадянські права.

Тут слід згадати, що окружний суд присудом з 13. січня вже після злагіднення кари на основі амнестійного закону засудив Катрусю Зарицьку на 9 років, Ярослава Рака на 8 років вязниці, а обом відобрав публичні і громадянські права на 10 років.

В мотивах предсідник подав, що підс. Я. Чорнія уневиннив від закиду приналежности до ОУН, бо зібрані проти нього докази виявились сумнівними. Підсудним: Чорнієві, Зарицькій і Ракові суд зменшив кару з уваги на їх меншу ролю. І так Чорній не знав, що ночує Мацейка, Зарицька і Рак не знали, що помагають в утечі вбивникові мін. Перацького. Обоє знали лише, що це проступник, який оминає карної відповідальности. Зате апеляційний суд приняв, що вина 9-ох інших підсудних доказана і щодо них затвердив присуд окружного суду, себто щодо: Степана Бандери, Миколи Лебедя, Ярослава Карпинця, Миколи Климишина і Богдана Підгайного кару досмертної вязниці; Дарії Гнатківської кару 15 років вязниці та Івана Малюци, Евгена Качмарського і Романа Мигаля по 12 років вязниці.

ДАЛЬШІ АКТИ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЗА УЧАСТЬ У ЧЕТВЕРГОВИХ ПОДІЯХ.

Львівська прокураторія виготовила дальші акти обвинувачення проти учасників четвергових крівавих подій. Крім згадуваних уже виготовили акти обвинувачення за участь у збіговищі та за злочин крадежі проти Йосифа Ковальчика, Михайла Таратулі, Івана та Катерини Балицьких, Станислава Вуйціка, Стефана Коґута й Н. Савіцького.

НОВИНКИ.

— **Нова Управа перебирає ресторан „Вітаміна“.** В четвер замкнено, 1/5. ц. р. відчинено. Новий кухар, нова обслуга очікують прихильників розвитку своїх рідних, українських підприємств. Ресторан Вітаміна, вул. Косцюшка 3.

— **Вечір пісні в память бл. п. композитора Ярослава Лопатинського.** У пятницю дня 1. травня ц. р. відбудеться в малій салі Музичного Тов-а ім. Лисенка у Львові в год. 19.30 (7.30 вечором) Вечір пісні в память недавно померлого композитора Ярослава Лопатинського у виконанні елевів кляси сольоспіву Вищого Муз. Інституту ім. Лисенка. Вступ вільний. Програмка 50 сот. 2025

— **Харчівня Товариства: „Клюб Українських Емігрантів“, пл. Бернардинська 2/I. м. 2.** видає щодня снідання, обіди і вечері. Постійно українські борщі й інші українські страви. Приймає замовлення на ширші сходини, комерси, равти і т. п. Буфет під управою фахового кухаря. 1-2

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** відбудуться чергові сходини членів 1. травня в год. 7-ій вечір у власній домівці. Д-р Максим Музика читає працю надіслану на конкурс д-ра Івана Курівця під заг. „Українська медична література, її розвиток та сучасний стан“. 2035

— **Товариський зїзд.** Усіх товаришів, які складали іспит зрілости у травні 1926 р. в філії української державної ґімназії у Львові прохаємо приїхати на зїзд у вівторок 19. травня ц. р. у Львові. Програма зїзду: 7.45 рано сходини всіх товаришів у філії державної ґімназії при вул. Пекарській ч. 19; в год. 8-ій богослуження і після того поворот до ґімназії, спільний обід з Вп. П. Професорами, опісля спільна фотографія. Зголошення і 10 зол. на кошта участи слати найдалі до 12. травня ц. р. на адресу: **о. проф. д-р І. Гриньох, (ч. тел. 289-71), вул. Супінського ч. 21. у Львові. За комітет: о. проф. д-р І. Гриньох, М. Дяків і мгр М. Хомяк.** 2042 1—3

— **Концерт Любки Колесса** відбудеться невідклично вівторок, 5. травня 1936. год. 8.15 вечором в салі Польського Музичного Товариства (вул. Хорунщини ч. 7). Білети в ціні від 1.50 до 5.50 зол. продає від пятниці (1. V. 1936) книгарня Сейфарта, вул. Академічна 8. Члени Муз. Т-ва ім. Лисенка дістануть у канцелярії Т-ва 50% знижку. 2041

— **З нинішним числом „Діла“** розсилаємо всім нашим Вп. Передплатникам безплатно найновіше (9) число журналу „Назустріч“.

— **1. травня алькоголь заборонений.** Городський староста у Львові заборонив продавати алькогольні напитки в дні 1. травня ц. р. під загрозою законно передбачених кар.

— **Хто хоче почути голос** нашого співака тенора, інж. Михайла Дуди, про якого ми згадували у вчорашньому числі „Діла“, хай прийде в неділю, 3. травня, в год. 6. на „Свячене“ до СС. Василіянок (Потоцького 95), де цей співак виступить зі своїм оперовим репертуаром (попісові арії). Як зачуваємо, відомий „Хор ревелєрсів“ обіцяв теж свою участь у цьому святі, щоб Гості могли не лише засісти до спільного „свяченого“, але ще й з мистецького боку винести гарні спомини з тієї імпрези.

— **Хліб у Львові подорожів.** Пекарський цех у Львові повідомляє, що з днем 2. травня обовязують такі ціни хліба: за 1 кґ. житнопшеничного хліба т. зв. люксусового 34 с.; за 1 кґ. чисто житного хліба з муки 55% 28 с.; за 1 кґ. темного хліба 21 с.; за 1 кґ. куликівського хліба 38 с. Ціна булок незмінена.

— **Нафтові джерела в Турчанщині.** Як повідомляють з Турки, в Лімній поставлено нові закопи. В останньому часі на території турчанського повіту стануло вже пять закопів.

— **Краєва хроніка.** Павло Пахолок із Полового пов. Радехів дістався при будові дороги під шосовий валець і згинув на місці. — За зловживання в суспільній обезпечальні в Сяноці засуджено по 3 і пів року вязниці урядовців Евм. Філіповського і Вл. Гжебеня.

— **Чеський хлібороб і наш.** Невідрадний матеріяльний стан хлібороба в Польщі загально відомий. Він стає ще гірший, коли порівняти його з матеріяльним положенням чехословацького хлібороба. Це порівнання виказує, що один рільник у Чехословаччині збирає пересічно три сотнари пшениці, а в Польщі тільки один. В Чехословаччині на одного рільника припадає 18 сотнарів бараболі, тоді, коли в Польщі на одного рільника припадає тільки 14 сотнарів. На одного хлібороба в Чехословаччині припадає 10 сотнарів буряків, а в Польщі тільки 1 і пів. Рогатої худоби припадає в Чехословаччині на рільника 1 штука, а в Польщі на двох. В Чехословаччині припадає 2 свині на трьох рільників, а в Польщі 1 свиня на трьох рільників. В 1934 році дохід 5 міліонів рільників у Чехословаччині виносив 4 мілярди і 4 мілюни золотих, а в Польщі 22 мілюни рільників мали доходу тільки 4 і пів міліярда зол. Дохід поодинокого рільника в Польщі є шість разів менший від доходу рільника в Чехословаччині.

— **Шулерия перед банкроцтвом.** Останні девізові обмеження стягнуть відемні наслідки для касина гри в Сопотах біля Данціга. Томущо з Польщі вільно тепер вивозити до Данціга найбільше 100 зол., касинові забракне грачів. Досі виїздили туди польські громадяни з великими сумами і за побіжним обчисленням лишали в сопітському касині до 15 мілюнів зол. річно. Тепер все те неможливе і касинові загрожує банкроцтво.

— **Фільмова хроніка.** Німецька військова влада виладжує фільму „Зрада" на тему зради військових тайн. В акції беруть участь танки, гідроплани, панцирник і літак з бомбами. — Грета Гарбо виїхала із Швеції до Америки, де в Голівуді розпічне знову фільмову працю. — Марлена Дітріх зробила 2-літній контракт з фірмою Парамавнт і виступить у трьох нових фільмах.

— **Заробили на смерти чоловіка.** На книжковому ринку має показатися щоденник Бруно Гавптмана, страченого недавно за вбивство дитини Ліндберга. Жінка Гавптмана продала його одній американській видавничій фірмі за 100 тисяч долярів. Книжка появиться незабаром у польському перекладі.

— **Новий тип університету.** Бразилійський уряд рішив основати університет у Порто Алєгре. Новий університет ріжниться своєю організацією від дотеперішніх американських університетів, складаючись з таких виділів: правного, інжинірного, агрономічного, ветеринарійного та мистецького. Таким чином він заступить окремі вищі школи. Фільософічні студії в Бразилії не потрібні.

— **Ріжні вістки.** У Відні рішили поставити цісареві Францові Йосифові І. на площі перед Вотивною церковою памятник. — В Москві панує від кількох днів висока температура, що доходить до 30 ст. Ц. — Американський міліярдер Рокфелер жертвував 3 мілюни долярів на досліди недуги рака.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„ЕВА"*.

Весела віденська комедія на тему в кіні не нову: лєкто багатий молодець має нараз перебрати управу великою фабрикою дерма, що на праці цій зовсім не розуміється. Автомобіліст-рекордист, щоб ратувати фірму своїх предків рішається стати фабрикантом порцеляни. А щоб добре запізнатись із своїм фахом, інкогніто вступає туди як звичайний робітник. Там пізнає він молоду гарну робітницю... і вже від цієї хвилини кожний глядач знає, чим така знайомість кінчиться. Проте фільма має сцени повні гумору, побудовані на комічних ситуаціях. Головну ролю грає Магда Шнайдер; поруч неї бачимо першорядних коміків Мозера та Аделю Сандрок. Є теж два молоді бадьорі аманти — один ліричний, другий комічний.

✠ Посмертні згадки.

Едмунд Базилевич, ем. нотар, упокоївся в 78. р. життя в Радехові дня 26. IV. 1936. В. Й. П.

Відозви й комунікати.

ЛІТНІ ТАБОРИ.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді при Українськім Краєвім Т-ві Охорони Дітей і Опіки над Молодю організує літом 1936 р. ось такі табори:

І. Для дітей до літ 13:

1. **На Остодорі** к. Підлютого від 25. 6. до 27. 7. — хлопячий. Оплата 45 зол.

2. **На Остодорі** к. Підлютого від 24. 7. до 21. 8. — дівочий. Оплата 45 зол.

3. **У Старяві** к. Хирова від 25. 6. до 22. 7. — дівочий. Оплата 40 зол.

4. **У Старяві** к. Хирова від 24. 7. до 20. 8. — хлопячий. Оплата 40 зол.

5. **На Гуцульщині** к. Космача від 24. 7. до 25. 8. — дівочий. Оплата 35 зол.

II. Для молоді вище 13-літ:

6. **На Соколі** к. Підлютого від 25. 6. до 20. 7. — дівочий. Оплата 40 зол.

7. **На Соколі** к. Підлютого від 24. 7. до 18. 8. — хлопячий. Оплата 40 зол.

III. Для молоді вище 16 літ (першенство у принятті матимуть бувші учасники табору на Соколі):

8. **На Гуцульщині** к. Брустур під шатрами від 3. 7. до 23. 7. — мужеський. Оплата 35 зол.

9. **На Гуцульщині** к. Брустур під шатрами від 24. 7. до 15. 8. — жіночий. Оплата 35 зол.

10. **Над Дністром** (Водяний) під шатрами від 2. 7. до 22. 7. — мужеський. Оплата 35 зол.

IV. Для фахово працюючої молоді від літ 14:

11. **У Славську** а) для жіночої молоді від 8. 7. до 28. 7. Оплата 20 зол.; б) відпочинкова оселя для фахово працюючих жінок, тамже — від 8. 7. до 28. 7. Оплата 30 зол.

12. **На Соколі** к. Підлютого від 21. 8. до 31. 8. — мужеський. Оплата 10 зол.

Зголошення до всіх таборів слід висилати на адресу: Українське Кр. Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молодю (К. В. О. М. М.) Львів, Чарнецького 26, I. брама партер. Інформації у звязку з таборами подаємо щоденно між 16 і 17 год. в домівці — або письменно, як відповідь на запити (долучити марку). Інформації у справі старявських осель подає теж дир. Леонід Бачинський, Перемишль, Татарська 4. Рати на оплати до всіх таборів слід надсилати лише на к-то Земельного Банку Гіпотечного П. К. О. 500.170 з виразним зазначенням: Комісія Виховних Осель і Мандрівок (КВОММ), з поданням прізвища й імени учасника і табору, на який зголошений. Рати мусять бути зложені перед виїздом до табору. Всі ті, що залягають з оплатами за минулі роки мусять вирівняти довг у цілости і зложити повну оплату на 1936 р. Розклад довгу на рати по порозумінні з комісією.

Точні оголошення про речинці виїзду подамо у щоденній пресі для таборів першої черги дня 10. 6., другої черги 10. 7. ц. р.

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Вечір української ноші і гагілок, улаштований філією „Союзу Українок" 25. квітня ц. р. в салі Нар. Дому, стягнув велике число молодих і старших громадян. Причиною цього були оригінальність дотепер небуваної імпрези, а також добра реклама. Переважне число учасників явилося в народніх одягах Копичинеччини або з інших повітів. Мужчини мали вишивані сорочки, що також ріжнобарвністю взорів манили око. Жіночі одяги Копичинеччини не відзначаються мальовничістю і через те не є ефектовні в такій мірі, як одяги з інших повітів. Тому добре булоб, колиб виділ був постарався, щоб не ту важну під виховним оглядом імпрезу учасники виступили були в ноші з інших українських земель. Другу точку вечора виповнили гагілки: 1) Веснянка, 2) Коструб, 3) Ходжу я по садочку, 4) Писар, 5) Постелився горошок, виведені дівчатами з Калинівщини під проводом п. Я. Елневої та 1) Свахо, свахо, 2) Ой вийду я за ворітонька, 3) Кривий танець, 4) Огірочки, 5) Шум, виведені дівчатами з Баворівщини під проводом п. М. Замучиківної. Головно гагілку „Шум" присутні гаряче оплескували. Громадяни з Васильковець вивели на сцені частину давнього весілля з того села. Симпатичні лиця „молодих" та весільних гостей і їх свобідні рухи зєднали їм всіх присутніх, котрі теж не щадили гостям оплесків. До цілої імпрези дуже бракувало короткого викладу про ціль вечора, українську ношу, гагілки та весільні звичаї. В кожнім разі Виділ Філії „Союзу Українок" виконав поважну задачу, улаштовуючи цей вечір.

СТАНИСЛАВІВ.

Середнешкільна молодь Шевченкові. Мин. суботи відбувся в салі „Сокола" святочний концерт у честь Шевченка, влаштований середнешкільною молоддю всіх трьох гімназій. На вступі слід зазначити, що молодь поставилась до свята дуже поважно, даючи доказ, що память Шевченка їй дорога. Програма була дбайливо дібрана й підготована, так що настрій на концерті був направду поважний і святочний. Програма концерту: І. частина. 1) Заповіт — міш. хор; 2) Вступне слово — С. Солук; 3) Л. Українка: „На роковини" — збірна декламація учениць гімн. СС. Вас.; 4) Шевченко-Колесса: „Було колись" — муж. хор „16"; 5) Т. Шевченко: фрагменти з „Неофітів" — декламація К. Росецького; 6) Е. Гріг: фрагменти з „Пер-Гінта" — скрип. дует; 7) Шевченко: „Лебедин" (виїмок із „Гайдамаків") — мельодекл. М. Романюківної (при форт. О. Литвиновичівна); II. частина: „Вечерниці" П. Ніщинського. З поодиноких точок найбільше подобалась мельодекламація М. Романюківної і вступне слово С. Солука. Романюківна має дуже симпатичний голос, декламує з чуттям та зрозумінням. Вступне слово, хоч було виголошене досить монотонно й безбарвно, зате змістом було дуже добре. Доказує воно, що молодь помало зачинає розуміти, що крилатими фразами нічого ніхто не творить, що не фраз, а тревалих діл нам треба. Сильне враження робило порівнання слів Шевченка про єдність і нац. солідарність з нинішнім хаосом та розбиттям. Найслабшою точкою в І. частині був скрипк. дует, який трохи попсував настрій. Друга частина, на яку в цілості зложились „Вечерниці", була прекрасна. З поодиноких виконавців на перше місце вибилась Е. Саврашівна в ролі господині своїм дуже гарним голосом і свобідною грою. Гурт дівчат і хлопців виглядав мальовничо, вніс на сцену багато життя та всіх хіба переконав, який великий мист. твір ця наша народня ноша, від якої ми чогось відтягаємось. Закінчився концерт відспіванням нац. гимну. Після того вручено проф. Барвінчеві кіш квітів за його працю у виведенні того вдачного концерту. Публики на концерті дуже багато.

Свячене на Бельведері. Мин. неділі відбулося на Бельведері спільне свячене, в якому взяло участь дуже численно громадянство того передмістя, як також запрошені гості з міста. Свячене пройшло в дуже приємному настрою і серед щирих розмов протягнулось до пізного вечора. Колиж місто влаштує для себе свячене?!

Б. Л.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Спорт.

„УКРАЇНА — СЯН.

В неділю 3. травня грає Сян товариські змагання з С. Т. Україною в Перемишлі. З огляду на добру форму України, як і Сяну, ці змагання заповідаються вельми цікаво.

З ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Виділ Філії Карпатського Лещетарського Клюбу у Львові подає до відома, що рішенням з 29. квітня створено при філії К. Л. К. у Львові секцію літню та водну і затверджено плян праці для обох секцій.

Вправи літньої секції відбуватимуться на пл. С. Б. що середи та пятниці від год. 16—19 і неділі від год. 9—11 під проводом визначених інструкторів і на основі затвердженого пляну. Як обовязкові вправи введено а) впорад, б) руханку, в) легко-атлетичні вправи та г) вправа у спортових грах. Тренінги переводитимуться у трьох групах: жінок, мущин та доросту.

Секція водна обіймає: плавання, веслування, водний мяч та каючинцтво. Точний плян вправ секції, їх час і місце подамо пізніше.

В неділю 3. травня в год. 9. розпічнеться на пл. С. Б. перший тренінг літньої секції. Виділ філії взиває всіх членів до якнайчисленнішої участи у тренінгах літньої та водної секції.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. Юрій Кікта: САМОУЧОК ГРИ НА ГІТАРІ. З таблею акордів. Ярослав, 1936. Стор. 52, 8°.

Богдан В. Ніжанковський: ВУЛИЦЯ. Оповідання. З передмовою Л. Нигрицького. „Українська Бібліотека" ч. 40. Львів 1936. Стор. 125, 16°.

Роман Завадович: ЖИВИЙ СТРАХОПУД. Комедійка в 3 відслонах. Діточа Бібліотека ч. 4. Вид. „Світ Дитини". Львів, 1936. Стор. 36, 16°.

Едвард Жарський: ВІД ІКАРА ДО ЛІНДБЕРГА. Оповідання про те, як люди навчилися літати у воздусі. Діточа Бібліотека ч. 3. Вид. „Світ Дитини". Львів, 1936. Стор. 68, 16°.

ЖУРНАЛИ:

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Р. VI., ч. 55 за травень 1936.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж. Р. XII., ч. 17 (521) з 26. квітня 1936.

Листування Редакції.

Вп. Михайло Зварич: У Вашій праці бракують дві сторінки, а саме 9—10 (національні відносини станиславівського повіту). Прохаємо їх прислати.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвовідає.

Театри.

Український Театр ім. І. Тобілевича

Щирець:

1. V. Залізна Острога.

Великий Театр:

Пятниця, 1. V. год. 8. веч. Аб. 15 „Грубі риби".

Субота, 2. V. год. 8. веч. Аб. 16. „Неоправдана година".

Неділя, 3. V. год. 3.30 поп. „Грубі риби". Купони „Або не важні; год. 8. веч. „Страшний Двір" опера.

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мазур" з Подею Негрі.
АТЛЯНТИК: „Графиня Маріца" із Секе Сакалем.
ВАНДА: „Марнотравний син", „Щастя на вулиці".
ГРАЖИНА: „Давід Коперфільд".
КАСІНО: „Будеш усе моя" із Грейс Мур.
КОЛІСЕЙ: „Велика княжна та готелевий хлопець" і ревія.
КОПЕРНИК: „Панове в циліндрах".
МАРУСЕНЬКА: „Осудженець" кольорова гротесова. „Почта папуг".
МЕТРО: „Велика княжна Олександра" і комедія з Бастером Кітоном.
МІРАЖ: „Жид, вічний скиталець" („Агасвер") із Конр. Файдтом
МУЗА: „Каліенте місто кохання" з Долорес дель Ріо.
ПАН: „Забута людина" і „Нічна стежа".
ПАКС: „Недокінчена симфонія".
ПАЛЯС: „Ева" комедія з музикою Легара.
РАЙ: „Карієра" з Мартою Егерт.
СВІТ: „Вацусь" із Димшою.
СТИЛЕВЕ: „Останні дні Помпеїв" та „Прощальна ревія".
ТОН: „Кабінет воскових фігур".
УТІХА: „Бунт звірів" і ревія.
ХИМЕРА: „Веселе шаління".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Альпи.

Закордонне радіо.

Пятниця, 1. травня 1936.

Відень (506,8) 11.50 Травневе свято, промова кард. Інніцера, 15.00 „Моя Австрія" фантазія на осн. нар. мельодій, 15.40 Квартет а-моль Шуберта, 17.05, 20.15 Концерт, **Прага** (470,2) 7.30, 10.00, 12.15 Концерт, 19.10 Хор, **Париж** (1648) 12.15 Симф. концерт, 16.00 Камер. музика, 18.00 Авд. для жінок, 20.00 Спів, 20.35 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, 17.45 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 11.30, 16.00, 18.00 Концерт, 19.00 Робітничі пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.20, 15.00 Концерт, 19.00 Пісні, **Мінхен** (405,4) 13.30 Барвна музика. 20.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 7.00 Мадярські популярні мельодії, 12.05 Сальон орхестра, 15.40 Форт. рецітал, 17.30 Сольо на цимбалах, 19.30 Опера, **Міляно** (368,6) 17.15 Танц. музика, 21.30 Віольонч. рецітал, **Рим** (420,8) 19.00 Легка музика, 20.35 Концерт реліг. муз.

Субота, 2, травня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Давні й нові опереткові мельодії, 20.45 Звуковик, танок і оперетка, попурі, хор, солісти, 22.10 Скрипковий рецітал, **Братислава** (298,8) 17.50 Опереткові дуети, 19.15 Словацькі нар. пісні, 20.10 „Мадам Батерфлай" оп. Мілекера, **Кошиці** (259,1) 17.25 Діточі пісні, **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт, 15.00 Авд. для дітей, 20.00 Ноктюрни в вик. вок. квартету, 20.45 „Ле Міракль" муз. драма Гю, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, 18.30 Оп. арії, 19.50 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 8.30 Весела музика, 19.00 „Цариця Травня" Глюка", 20.10 Весела китиця мельодій, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.00 Музика, 18.00 Класичні танки й нові нар. пісні (Рігель сопр), **Мінхен** (405,4) 15.15 Пісні (Корнефель альт), 19.30 Концерт на скр. і орх., 20.10 „Ґлік ам Ціль" оп. Зігеля, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 23.00 Орх. концерт, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика. 20.30 „Масковий баль" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 19.00 Легка музика, 21.00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 1. травня 1936.

6.30, 6.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для ст. дітей: „Рідний мій краю, ти наче здоровля", 12.45 Співочі тузи в гр. пл., 13,10 Домашнє господарство, 13.15 З ринку праці, 13.20 Легка музика в гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Форт. дует, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Природа в травні, гутірка для дітей, 17.00 Хожів і Мосьциє, 17.15 Хвилина поезії: Поворот Алена Жербольта, 17.20 Каз. Сікорський: Смичковий секстет оп. 6., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Пісоньки в супр. форт., Авд.: „Ти був сам, пролетаре" на осн. Жеромського, 18.55 Сусп. хвилина: Відозва Гол. Управи ТПІЛ., 19.00 Програмова скринька, 19.10 Програма на завтра, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Сніговий комунікат, 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.00 Симфонічний концерт; у перерві в год. 20.50 Вечірній денник, Із сучасної Польщі, 22.30 Технічна скринька, 22.50 Танкова музика.

Субота, 2. травня 1936.

6.30, 7.40 Ран. авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 12.25 Концерт камер. орх., 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Концерт бажань, 14.30 Інструменталісти, в гр. пл., 15.00 „Приятельська прислуга" новеля Каз. Пежинського, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт, 16.05 Лекція фр. мови. 16.20 Теат. Уяви: „Вода" для ст. дітей, 16.50 Форт. рецітал, 17.15 Арії та пісні в вик. Гавр. Матиясяка, 17.35 Роля т. зв. інтелігенції в культурі середовища, 17.45 Свято львівської катедри, 17.55 Сільва рерум, 18.55 Програма на завтра, 19.05 Авд.: „Молодий консерватист слухає свого репертуару" (форт.), 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Вечір серенад Вал. Єнджеєвської (сопр.) і хору солістів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі. 21.00 Молодь пізнає свій край, 21.30 „В гори, в гори, люби брате" (Залізничкою на Каспровий Верх), 22.00 До танку, гр. пл., 22.30 Апель шлеських повстанців, 23.0 Концерт орх. з участю Ір. Ґадейської (сопран).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Варшава, 30. 4. ПАТ.

Бельґи бельгійські 90·05, 89.60; Доляри канад. 5.29, 5.25 Франки фр. 35.09, 35.05, 34,92, Франки шв. 173.94, 172.10, Фунти англ. 26.32, 26.15, Гульдени данц. 100, 99.55, Корони чеські 19.25, 18.80, Корони данські 117.49, 116.55, Корони шведські 135.73, 134.75, Корони норв. 132.18, 131.20, Фльорени гол. 361.17, 359.75, Ліри італ. 34.50, 32.50, Марки нім. 141.00, 138.00, Марки фінські 11.30, 11.10, Пезети есп. 64.80, 63.50.

Девізи.

Бельгія 89.85, 90.03, 89.67, Берлін 213.45, 213.94, 212.92, Данціґ прод. 100, купно 99.80, Голяндія 360.75, 361.47, 360.03, Копенгаген продаж 117.49, купно 116.91, Льондон 26.25, 26.32, 26.18, Н. Йорк чеки продаж 5.32 і 7/8, купно 5.30 і 3/8, Ню Йорк кабель 5.31 і 3/4. 5.33, 5.30 і пів, Осльо 131.85, 132.18, 131.52, Париж 35.01, 35.08, 34.94. Прага продаж 21.99, купно 21.91, Стокгольм продаж 135.73, купно 135.07, Цюрих 172.60, 172.94, 172.28, Міляно продаж 42.50, купно 42, Гельсінки прод. 11.59, купно 11.53, Мадрид прод. 72.70, купно 72.40, Монтреаль продаж 5.29 і 1/4, купно 5.26 і 3/4. слабша

Акції.

Банк Польський 95—97.50, Цукор 26 і 3/4 — 27, Вугіль 12.75—12.50—12.75 Лільпоп 10—9.70—9.90, Моджеїв 4.60. Островець 27—27.50,—27.25, Страховичі 31—32.

Папери:

3-прц. інвест. 1 ем. 67 с. 68, 3-прц. інвест. друга ем. 65.25—65.50, с. 66, 5-прц. конверсійна 55.25, 6-дол. 77, 4-прц. прем. дол. 50.75,—50.25—50.75, 7 стаб, 64.75—65—65.50. ост. дрібні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30-го квітня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десер.	2.55 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.60 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.60 „
1 л. молока	0·15 „
1 к. яєць	2.45 „

Тенденція на масло і на яйця слаба, на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. IV. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл.	1.10 зол.
Курята молоді товсті 1. кл.	1.60 „
Індички товсті 1. кл.	1.25 „
Цантарки товсті 1. кл.	1.25 „

Приймає кури в необмеженій кількости.
Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.
Приймає нових доставців.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	250·—
„ „ 1/4	130·—
„ „ 1/8	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10